

Niepokalana wzorem współczesnej ziemianki socaliski.

Jakże obszerny temat do rozmyślań nasuwa nam to jedno proste zdanie. Zdawać się może, że wobec jego rozciągłości zamknięcie w ciasnych ramach wykładowych nie da się wprost skutecznie. Bo istota Święta Niepokalanej, widziana z oddalenia prawie 20-to wiekowego potężnieje i coraz bardziej wydaje się nam niedościgną. — Jej całe życie do harmonijnej możnaby przyrównać pieśni, której melodia specjalnie subtelnego wymaga słuchu. Archaiczne kontury Jej postaci odbijają od ciemnego tła pogańskiej epoki linjami pełnymi boskiej prostoty i niewysłowionego wdzięku. — Jeżeli trudno nam taką postać objąć w całości — wmyśleć się w Jej zarysy — ogarnąć pełnią dojrzałego sądu — o ileż trudniej uznać Ją za wzór, który naśladować byłibyśmy godne! Pięcie się człowieka każdego ku wyżynom doskonałości jest odruchem szlachetnym — często graniczącym z bohaterstwem nawet, ale bywa także naiwnem zuchwalstwem. — Jeżeli jest jeden i to dominujący motyw, który może nam dodać śmiałości w naśladowaniu Niepokalanej — jeżeli między Nią, a światem kobiecym może zaistnieć jakiś związek, to na podstawie Jej macierzyństwa. — Jej rola Matki-Odkupiciela stawia Ją wprawdzie ponad wszelkie pojęcia o niedoścignitych zaszczytach, ale nie odbiera wrażliwości Jej sercu kobiecemu, które kochać i cierpieć musi. Dlatego Niepokalana od 20-tu wieków zgórą jest w kulcie naszym religijnym tym pierwiastkiem tak blizkim — tak ludzkim — jest tym cudownym łącznikiem pomiędzy nieogarniętą potęgą Boską, a całą nędzą ludzką na ziemi. — Ona łagodzi to szalone rozpięcie — zarzuca pomost pomiędzy niebem, a ziemią — staje się pośredniczką, bo była Matką Odkupiciela, a jest i będzie zawsze Matką-Matek. — Mijają lata i wieki, coraz bardziej czas oddala ludzkość od chwili dokonanego za pośrednictwem Najświętszej Panny cudu narodzin Boskiego Dzieciątka, ale Niepokalana jak posąg wykuty z marmuru białego góruje ponad falowaniem skrajnych prądów, które światem miotają. Mieści się bowiem w skromnych napozór ramach Jej życia tyle bogatej treści, że może z niej czerpać natchnienie i wzór w przeróżnych wa-

runkach każda poszczególna kobieta jednostka, niezależnie od epoki, którą przeżywa. — Zdaje się jednak, że nigdy nie odbiegliśmy tak dalece od idealnego, kobiecego typu, jakiego Niepokalana jest najszczytniejszym wzorem, jak w dobie obecnej. Ani barbarzyństwo dominujące w pierwszych wiekach Chrześcijaństwa — ani rozpusta renesansu — ani sekciarskie przewrotności wszelkich epok nie uczyniły tyle spustoszeń w duszach, jak okres powojenny, którego jesteśmy żyjącymi świadkami. — Dotąd bowiem wszelkie formy zła i grzechu lokalizowały się bardziej — stawały się poniekąd przywilejem pewnych warstw, grup, a nawet tylko jednostek. Dzisiaj w szybkim tempie rozmnażająca się ludność dąży szeroką falą uporczywie i bez skrupułów we wszystkich modernistycznych kierunkach i ruchach. — Jeżeli samo miano Niepokalanej przypomina nam bezustannie Jej czczone ponad wszystko dziewictwo — tem bardziej odbija od niego brak niewinności i czystości, jaki piętnuje naszą epokę. Przeciwwstawia się bowiem tej najpiękniejszej z cnót, polegającej na powściągliwości i umiarkowaniu, silne parcie szczególnie młodzieży do używania. Brutalna chęć wyzyskania wszelkich rozkoszy zmysłowych — coraz szersze ogarnia masy i zdumiewa nieraz swoją bezwzględnością. Lecz najwięcej przerażać może w tej szybkiej ewolucji czynnik dotąd za mało podkreślany, że młodzież nie zdaje sobie nawet sprawy, że metody, któremi dąży do celu najswobodniejszego używania, są niewłaściwe. Że uważa je poniekąd za swoje *słuszne prawo* i za *chwałębną zdobycz nowoczesnych prądów*. — Zawsze istniały i kierowały ludzkością podświadome pobudki, których zarodek powstawał w sposób dziwnie tajemniczy i niepochwytny. — Jeżeli dzisiaj gubimy się w domysłach, co głównie przyczyniło się do powstania zuchwałych i rozwiązłych systemów używania, to przypuścić musimy, że są one częściowo skutkami wojny i kryzysu, lecz spostrzeżenia te nie są dostatecznym motywem uniewinniającym. Przeciwnie, trzeba dążyć do zrównoważenia następstw przez stosowanie skutecznych środków przeciw jadowi wżerającemu się w serca młodego pokolenia,